

Propozycja rozkładu materiału nauczania chemii To jest chemia dla szkoły branżowej I stopnia po szkole podstawowej
Wymagania wykraczające poza treści obowiązujące w szkole branżowej I stopnia po szkole podstawowej oznaczono w rozkładzie materiału literą **W**.
 Są one skierowane do uczniów zdolnych i szczególnie zainteresowanych przedmiotem.

Numer lekcji	Treści nauczania (temat lekcji)	Liczba godzin na realizację	Umiejętności – wymagania szczegółowe. Uczeń:	Doświadczenia/przykłady (wyróżnione zostały obowiązkowe doświadczenia chemiczne)	Ogólne i szczegółowe wymagania podstawy programowej	Pomoce dydaktyczne (wyróżnione zostały pomoce dydaktyczne dotyczące doświadczeń obowiązkowych)
1.	Zasady bezpiecznej pracy na lekcjach chemii	1	<ul style="list-style-type: none"> nazywa wybrane szkło i sprzęt laboratoryjny oraz określa ich przeznaczenie stosuje zasady BHP obowiązujące w pracowni chemicznej rozpoznaje piktogramy i wyjaśnia ich znaczenie wie, jak przeprowadzić doświadczenie chemiczne (określa problem badawczy, proponuje i weryfikuje hipotezę) zna wymagania i sposób oceniania stosowane przez nauczyciela 	Przykład 1. Wykrywanie obecności tlenu węgla(IV)	III. Opanowanie czynności praktycznych. Uczeń: 1) bezpiecznie posługuje się sprzętem laboratoryjnym i odczynnikami chemicznymi 2) projektuje i przeprowadza doświadczenia chemiczne, rejestruje ich wyniki w różnej formie, formułuje obserwacje, wnioski oraz wyjaśnienia 3) stawia hipotezy oraz proponuje sposoby ich weryfikacji 4) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy	Multiteka film: Szkło i sprzęt laboratoryjny animacja: <ul style="list-style-type: none"> Zasady BHP w pracowni chemicznej Piktogramy
Budowa atomu. Układ okresowy pierwiastków chemicznych (10 godzin lekcyjnych)						
2.	Budowa atomu	1	<ul style="list-style-type: none"> omawia budowę atomu wymienia i charakteryzuje podstawowe cząstki wchodzące w skład atomu stosuje pojęcie <i>nukleony</i> stosuje pojęcia: <i>liczba atomowa, liczba masowa, masa atomowa, izotop</i> 	Przykład 2. Jak ustalić liczbę nukleonów i elektronów w atomie pierwiastka chemicznego?	II. Rozumowanie i zastosowanie nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów. Uczeń: 4) wykorzystuje wiedzę i dostępne informacje do rozwiązywania problemów chemicznych 5) stosuje poprawną terminologię chemiczną 6) wykonuje proste obliczenia dotyczące praw chemicznych	Multiteka film: <ul style="list-style-type: none"> Pojęcie atomu Obraz mikroskopowy i rozmiary atomów glinu animacja: <ul style="list-style-type: none"> Budowa atomu Model atomu litu ukladokresowy.edu.pl

3.	Konfiguracja elektronowa atomów ^W	1	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje schemat budowy atomu^W • zapisuje powłokową konfigurację elektronową (rozmieszczenie elektronów w powłokach) atomu pierwiastka chemicznego^W • zapisuje pełną podpowłokową konfigurację elektronową (rozmieszczenie elektronów w podpowłokach) atomu pierwiastka chemicznego^W • zapisuje skróconą konfigurację elektronową atomu pierwiastka chemicznego^W • ustala liczbę elektronów walencyjnych w atomie i jonie danego pierwiastka chemicznego^W • zapisuje powłokowe i podpowłokowe konfiguracje elektronowe dla jonów^W • stosuje pojęcia: <i>rdzeń atomowy</i>, <i>elektrony walencyjne</i>, <i>powłoka</i>^W, <i>podpowłoka</i>^W 	<p>Przykład 3. W jaki sposób ustalić powłokową konfigurację elektronową atomu fluoru?^W</p> <p>Przykład 4. W jaki sposób ustalić powłokową konfigurację elektronową atomu potasu?^W</p> <p>Przykład 5. W jaki sposób zapisać podpowłokową konfigurację elektronową atomu fluoru na podstawie powłokowej konfiguracji elektronowej?^W</p> <p>Przykład 6. W jaki sposób ustalić skrócony zapis podpowłokowej konfiguracji elektronowej atomu fluoru?</p>		<p>Multiteka animacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kolejność zapewniania podpowłok elektronowych^W • Blok <i>s</i> – konfiguracja elektronowa^W • Zapis konfiguracji elektronowej atomu neonu^W • Zapis konfiguracji elektronowej atomu azotu^W <p>prezentacja: Konfiguracje elektronowe wybranych atomów^W</p> <p>plansza cyfrowa: Ustalanie podpowłokowej konfiguracji elektronowej atomu^W</p>
4.	Budowa atomu a położenie pierwiastka chemicznego w układzie okresowym	1	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia zasadę uporządkowania pierwiastków chemicznych w układzie okresowym • odczytuje z układu okresowego liczby atomowe i liczby masowe pierwiastków chemicznych • porównuje właściwości pierwiastków chemicznych należących do tej samej grupy układu okresowego^W • porównuje właściwości pierwiastków chemicznych należących do tego samego okresu^W 	<p>Przykład 7. W jaki sposób ustalić położenie fosforu w układzie okresowym na podstawie konfiguracji elektronowej jego atomu?^W</p> <p>Przykład 8. W jaki sposób ustalić położenie potasu w układzie okresowym na podstawie konfiguracji elektronowej jego atomu?^W</p>	<p>Uczeń: I. 1) opisuje budowę układu okresowego, wskazuje położenie (numer grupy i okresu) w układzie okresowym metali i niemetali; podaje liczbę atomową oraz masę atomową pierwiastka</p>	<p>Multiteka animacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa atomu a położenie pierwiastka chemicznego w układzie okresowym • Położenie wapnia w układzie okresowym pierwiastków chemicznych

			<ul style="list-style-type: none"> • porównuje promienie atomowe pierwiastków chemicznych należących do tej samej grupy oraz tego samego okresu^W 	<p>Przykład 9. Jak ustalić skrócony zapis podpowłokowej konfiguracji elektronowej na podstawie położenia pierwiastka chemicznego w układzie okresowym?^W</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Położenie krzemu w układzie okresowym pierwiastków chemicznych <p>ukladokresowy.edu.pl</p>
5.	Wiązania kowalencyjne	1	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje wartości elektroujemności różnych atomów • zapisuje wzory elektronowe kropkowe i kreskowe cząsteczek • rozpoznaje wiążące i wolne pary elektronowe • dzieli cząsteczki na polarne (dipole) i niepolarne • omawia warunki i sposób tworzenia wiązania kowalencyjnego niespolaryzowanego i kowalencyjnego spolaryzowanego oraz koordynacyjnego^W • rozpoznaje substancje, w których występuje wiązanie kowalencyjne niespolaryzowane i kowalencyjne spolaryzowane (kryształy cząsteczkowe i kowalencyjne) 	<p>Przykład 10. Jak łączą się ze sobą atomy chloru?</p> <p>Przykład 11. W jaki sposób łączą się ze sobą atomy wodoru i tlenu w cząsteczce w wody?</p>	<p>Uczeń:</p> <p>I. 2) opisuje i przewiduje wpływ rodzaju wiązania na właściwości fizyczne substancji</p> <p>I. 9) określa właściwości fizyczne (np. stan skupienia, barwa, gęstość, rozpuszczalność w wodzie) oraz zastosowania wybranych niemetalu (np. wodoru, tlenu, azotu, chloru, jodu, gazów szlachetnych)</p> <p>VI. 7) [...] wskazuje cząsteczki i fragmenty cząsteczek, które są polarne, oraz te, które są niepolarne</p>	<p>Multiteka animacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wiązanie w cząsteczce chloru • Wiązanie w cząsteczce wodoru • Wiązanie w cząsteczce azotu • Wiązanie w cząsteczce tlenu • Cząsteczka polarna • Wiązanie w tlenku węgla(IV) • Wiązanie w wodzie • Powstawanie wiązania koordynacyjnego^W <p>symulacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cząsteczka chloru • Cząsteczka amoniaku • Cząsteczka tlenku węgla(IV) • Cząsteczka wody <p>prezentacja: Rodzaje wiązań chemicznych</p> <p>plansza cyfrowa: Wiązanie koordynacyjne^W</p> <p>ukladokresowy.edu.pl</p>

6.	Wiązanie jonowe	1	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje substancje, w których występuje wiązanie jonowe (związki jonowe, kryształy jonowe) porównuje właściwości substancji uwzględniające ustalony rodzaj wiązania chemicznego 	<p>Przykład 12. Jak łączą się atomy sodu i tlenu w tlenku sodu?</p>	<p>Uczeń: I. 2) opisuje i przewiduje wpływ rodzaju wiązania na właściwości fizyczne substancji</p>	<p>Multiteka animacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wiązanie w chlorku sodu Powstawanie wiązania w chlorku sodu <p>symulacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> Siarczek magnezu Chlorek glinu <p>ukladokresowy.edu.pl</p>
7.	Wiązanie metaliczne i oddziaływania międzycząsteczkowe	1	<ul style="list-style-type: none"> omawia warunki i sposób tworzenia wiązania metalicznego rozpoznaje substancje, w których występuje wiązanie metaliczne opisuje właściwości fizyczne metali na podstawie znajomości natury wiązania metalicznego przewiduje właściwości (przewodnictwo prądu elektrycznego i ciepła, kowalność i ciągliwość) metali i stopów wymienia zastosowania wybranych metali (np. miedzi, cynku, żelaza) rozpoznaje stopy metali, np. mosiądz, brąz, duraluminium, stal, żeliwo, stopy cyny opisuje właściwości i zastosowania stopów metali, np. mosiądzu, brązu, duraluminiumu, stalu, żeliwa, stopu cyny wymienia oddziaływania międzycząsteczkowe^w omawia warunki i sposób tworzenia wiązania wodorowego^w podaje przykłady cząsteczek, między którymi występują wiązania wodorowe^w omawia wpływ obecności wiązania wodorowego na właściwości substancji, w szczególności wody^w 		<p>Uczeń: I. 2) opisuje i przewiduje wpływ rodzaju wiązania na właściwości fizyczne substancji I. 3) określa właściwości fizyczne metali (np. barwę, gęstość, temperaturę topnienia, przewodnictwo cieplne i elektryczne), wyjaśnia je na podstawie znajomości natury wiązania metalicznego oraz wymienia zastosowania wybranych metali (np. miedzi, cynku, żelaza)</p>	<p>Multiteka animacja: Wiązanie metaliczne</p> <p>ukladokresowy.edu.pl</p>

8.	Wpływ rodzaju wiązania chemicznego na właściwości substancji	1	<ul style="list-style-type: none"> określa zależność między różnicą elektroujemności pierwiastków tworzących substancję a typem wiązania chemicznego podaje różne przykłady klasyfikacji wiązań chemicznych stosuje pojęcia <i>wiązanie σ</i> i <i>wiązanie π^W</i> wymienia i omawia czynniki decydujące o sile wiązania chemicznego^W podaje przykłady substancji o wiązaniach jonowych i określa ich właściwości podaje przykłady substancji o wiązaniach kowalencyjnych i określa ich właściwości podaje przykłady substancji o wiązaniach metalicznych i określa ich właściwości porównuje właściwości substancji jonowych, cząsteczkowych, kowalencyjnych, metalicznych wyjaśnia wpływ rodzaju wiązania chemicznego na właściwości substancji 	Przykład 13. W jaki sposób ustalić rodzaj wiązania chemicznego w substancji, korzystając z wartości elektroujemności pierwiastków chemicznych?	Uczeń: I. 2) opisuje i przewiduje wpływ rodzaju wiązania na właściwości fizyczne substancji	<p>dlanauczyciela.pl</p> <p>kartkówka: Badanie właściwości fizycznych substancji tworzących kryształy</p> <p>Multiteka animacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kryształ jonowy Rozpuszczanie substancji o wiązaniach jonowych w wodzie Kryształy kowalencyjne Powstawanie cząsteczki fluorku boru Powstawanie cząsteczki wodoru berylu <p>symulacja: Właściwości substancji o wiązaniach jonowych i metalicznych</p>
9.	Podsumowanie i powtórzenie wiadomości	1				
10.	Sprawdzian wiadomości i umiejętności	1				<p> Generator testów i sprawdzianów</p> <p>test: Budowa atomu. Układ okresowy pierwiastków chemicznych</p>

Systematyka związków nieorganicznych (13 godzin lekcyjnych)

<p>11. 12.</p>	<p>Tlenki</p>	<p>2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie <i>tlenki</i> • ustala wzory sumaryczne tlenków na podstawie ich nazw • ustala nazwy tlenków na podstawie ich wzorów sumarycznych • opisuje właściwości fizyczne i chemiczne wybranych tlenków (np. CaO, MgO, N₂O, SO₂, SO₃, CO, CO₂) oraz ich zastosowania • wymienia sposoby otrzymywania tlenków^W • zapisuje równania reakcji otrzymywania tlenków różnymi sposobami^W • stosuje różne kryteria podziału tlenków • dzieli tlenki ze względu na ich właściwości chemiczne na: kwasowe, zasadowe, amfoteryczne i obojętne • stosuje pojęcie <i>amfoteryczność</i> • przeprowadza i opisuje doświadczenia chemiczne pozwalające określić charakter chemiczny tlenków • opisuje właściwości i zastosowania tlenku krzemu(IV) i szkła • opisuje proces produkcji szkła • wymienia rodzaje szkła, opisuje ich właściwości i zastosowania 	<p>Doświadczenie 1. Otrzymywanie tlenku miedzi(II)^W</p> <p>Doświadczenie 2. Badanie działania wody na tlenki metali i niemetalu</p> <p>Doświadczenie 3. Badanie działania zasady i kwasu na tlenki metali i niemetalu</p> <p>Przykład 14. Jak ustalić wzór sumaryczny związku chemicznego na podstawie wartościowości?</p> <p>Przykład 15. W jaki sposób ustalić wzór sumaryczny tlenku na podstawie jego nazwy?</p>	<p>Uczeń:</p> <p>II. 1) na podstawie wzoru sumarycznego, opisu budowy lub właściwości fizykochemicznych klasyfikuje dany związek chemiczny do: tlenków [...]</p> <p>II. 2) na podstawie wzoru sumarycznego związku nieorganicznego pisze jego nazwę, na podstawie nazwy pisze jego wzór sumaryczny</p> <p>II. 3) wnioskuje o charakterze chemicznym tlenku na podstawie wyników doświadczenia</p> <p>II. 4) opisuje właściwości fizyczne i chemiczne wybranych tlenków (np. CaO, MgO, N₂O, SO₂, SO₃, CO, CO₂,) oraz ich zastosowania</p> <p>III. 1) bada i opisuje właściwości SiO₂; wymienia odmiany SiO₂ występujące w przyrodzie i wskazuje ich zastosowania</p> <p>III. 2) opisuje proces produkcji szkła; jego rodzaje, właściwości i zastosowania</p>	<p>dla nauczyciela.pl</p> <p>kartkówka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Badanie charakteru chemicznego tlenków pierwiastków 3. okresu • Reakcje tlenków metali z kwasem chlorowodorowym <p>Multiteka</p> <p>film:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Badanie działania wody na tlenki • Badanie działania zasady i kwasu na tlenki • Badanie właściwości tlenku krzemu(IV) • Otrzymywanie tlenku sodu^W • Otrzymywanie tlenku magnezu^W • Spalanie siarki • Reakcja tlenku kwasowego z zasadą • Właściwości tlenków • Zastosowania tlenków • Produkcja szkła w hucie • Formowanie szkła • Trawienie szkła • Badanie właściwości szkła
--------------------	---------------	----------	---	--	---	---

						animacja: <ul style="list-style-type: none"> • Wartościowość – przykłady • Ustalanie wzoru sumarycznego tlenku żelaza(III)
13.	Związki pierwiastków chemicznych z wodorem	1	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie <i>związki pierwiastków chemicznych z wodorem (wodorki)</i> • ustala wzory sumaryczne wodorków • ustala nazwy wodorków na podstawie ich wzorów sumarycznych • zapisuje równania reakcji otrzymywania wodorków różnymi sposobami^W • stosuje różne kryteria podziału wodorków • przeprowadza i opisuje doświadczenia chemiczne pozwalające określić charakter chemiczny związków pierwiastków chemicznych z wodorem^W • opisuje właściwości i zastosowania związków pierwiastków chemicznych z wodorem 	Doświadczenie 4. Badanie charakteru chemicznego wybranych związków pierwiastków chemicznych z wodorem ^W Przykład 16. W jaki sposób ustalić wzór sumaryczny związku chemicznego wodoru z niemetałem na podstawie jego nazwy? Przykład 17. W jaki sposób ustalić wzór sumaryczny wodoru na podstawie jego nazwy?	Uczeń: II. 1) na podstawie wzoru sumarycznego, opisu budowy lub właściwości fizykochemicznych klasyfikuje dany związek chemiczny do: [...] wodorków [...] II. 2) na podstawie wzoru sumarycznego związku nieorganicznego pisze jego nazwę, na podstawie nazwy pisze jego wzór sumaryczny II. 5) określa wybrane właściwości fizyczne i chemiczne oraz zastosowania wybranych wodorków (np. HCl, H ₂ S, NH ₃) IV. 3) uzasadnia przyczynę [...] zasadowego odczynu [...] amoniaku	Multiteka animacja: Charakter chemiczny wodorków ^W
14. 15.	Wodorotlenki	2	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie <i>wodorotlenki</i> • ustala wzory sumaryczne wodorotlenków • ustala nazwy wodorotlenków na podstawie ich wzorów sumarycznych • wymienia sposoby otrzymywania wodorotlenków • zapisuje równania reakcji otrzymywania wodorotlenków różnymi sposobami • przeprowadza i opisuje doświadczenia otrzymywania i badania właściwości chemicznych różnych wodorotlenków • stosuje pojęcie <i>zasada</i> • zapisuje równania reakcji wodorotlenków zasadowych 	Doświadczenie 5. Otrzymywanie wodorotlenku sodu w reakcji sodu z wodą Doświadczenie 6. Badanie właściwości wodorotlenku sodu Doświadczenie 7. Otrzymywanie wodorotlenku glinu i badanie jego właściwości amfoterycznych ^W Przykład 18. Jak ustalić wzór sumaryczny wodorotlenku na podstawie jego nazwy?	Uczeń: II. 1) na podstawie wzoru sumarycznego, opisu budowy lub właściwości fizykochemicznych klasyfikuje dany związek chemiczny do: [...] wodorotlenków [...] II. 2) na podstawie wzoru sumarycznego związku nieorganicznego pisze jego nazwę, na podstawie nazwy pisze jego wzór sumaryczny	dla nauczyciela.pl kartkówka: Otrzymywanie wodorotlenku sodu Multiteka film: <ul style="list-style-type: none"> • Otrzymywanie wodorotlenku sodu w reakcji sodu z wodą • Otrzymywanie osadów trudno rozpuszczalnych wodorotlenków

			<ul style="list-style-type: none"> określa barwę wskaźników w roztworach zasad stosuje różne kryteria podziału wodorotlenków opisuje właściwości i zastosowania wybranych wodorotlenków stosuje pojęcie <i>higroskopijność</i> 		<p>II. 6) przedstawia wybrane właściwości fizyczne i chemiczne wodorotlenków (np. NaOH, KOH, Mg(OH)₂, Ca(OH)₂) oraz ich zastosowania; na podstawie tabeli rozpuszczalności wskazuje, które wodorotlenki są rozpuszczalne w wodzie</p> <p>VI. 9) wskazuje na charakter chemiczny składników środków do [...] przetykania rur [...] w aspekcie zastosowań tych produktów; stosuje te środki, z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa; wyjaśnia, na czym polega proces usuwania zanieczyszczeń za pomocą tych środków</p>	<ul style="list-style-type: none"> Badanie właściwości wodorotlenku sodu i wodorotlenku potasu Rozkład wodorotlenku miedzi(II) <p>animacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zastosowania wodorotlenku sodu Zastosowania wodorotlenku wapnia Właściwości higroskopijne wodorotlenku potasu Właściwości higroskopijne wodorotlenku sodu <p>symulacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> Właściwości żrące wodorotlenków Badanie właściwości wodorotlenku magnezu i wodorotlenku cynku <p>prezentacja: Wzory i nazwy wodorotlenków</p>
16. 17.	Kwasy	2	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcia <i>kwasy</i>, <i>reszta kwasowa</i> ustala nazwy kwasów na podstawie ich wzorów sumarycznych ustala wzory sumaryczne kwasów na podstawie ich nazw stosuje różne kryteria podziału kwasów wymienia sposoby otrzymywania kwasów tlenowych i beztlenowych zapisuje równania reakcji otrzymywania kwasów różnymi sposobami przeprowadza i opisuje doświadczenia chemiczne, w których wyniku można otrzymać różne kwasy i zbadać ich właściwości chemiczne 	<p>Doświadczenie 8. Otrzymywanie kwasu chlorowodorowego</p> <p>Doświadczenie 9. Otrzymywanie kwasu siarkowego(IV)</p> <p>Przykład 19. Jak ustalić nazwę kwasu na podstawie jego wzoru sumarycznego?</p>	<p>Uczeń:</p> <p>II. 1) na podstawie wzoru sumarycznego, opisu budowy lub właściwości fizykochemicznych klasyfikuje dany związek chemiczny do: [...] kwasów [...]</p> <p>II. 2) na podstawie wzoru sumarycznego związku nieorganicznego pisze jego nazwę, na podstawie nazwy pisze jego wzór sumaryczny</p>	<p>dlanauczyciela.pl</p> <p>kartkówka:</p> <ul style="list-style-type: none"> Badanie wybranych właściwości chemicznych pierwiastków należących do jednej grupy Otrzymywanie kwasu siarkowego(IV)

			<ul style="list-style-type: none"> określa barwę wskaźników w roztworach kwasów określa tendencje zmian mocy kwasów beztlenowych w grupie i okresie^W określa tendencje zmian mocy kwasów tlenowych w grupie i okresie^W określa tendencje zmian mocy kwasów tlenowych tego samego pierwiastka chemicznego, w których wykazuje on różną wartościowość^W opisuje właściwości i zastosowania wybranych kwasów 		<p>II. 7) przedstawia wybrane właściwości fizyczne i chemiczne kwasu: chlorowodorowego, siarkowego(VI), azotowego(V), fosforowego(V); wymienia zastosowania tych kwasów</p> <p>VII. 6) wyszukuje informacje na temat składników napojów dnia codziennego (np. [...] napoje typu cola) w aspekcie ich działania na organizm ludzki</p>	<p>Multiteka film:</p> <ul style="list-style-type: none"> Otrzymywanie kwasu siarkowodorowego z siarczku żelaza(II) i kwasu chlorowodorowego Otrzymywanie kwasu siarkowodorowego przez rozpuszczenie siarkowodoru w wodzie Reakcja tlenku siarki(IV) z wodą Otrzymywanie kwasu siarkowego(IV) Otrzymywanie kwasu fosforowego(V) Rozkład kwasu siarkowego(IV) Otrzymywanie kwasu węglowego Zastosowanie kwasów solnego i siarkowego(VI) Zastosowania kwasu fosforowego(V) <p>animacja: Otrzymywanie kwasu chlorowodorowego przez rozpuszczenie chlorowodoru w wodzie</p>
18. 19.	Sole	2	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcia: <i>sole</i>, <i>wodorosole</i>, <i>hydroksosole</i> ustala nazwy soli, wodorosoli i hydroksosoli na podstawie ich wzorów sumarycznych ustala wzory sumaryczne soli obojętnych, wodorosoli i hydroksosoli na podstawie ich nazw 	<p>Doświadczenie 10. Otrzymywanie chlorku miedzi(II) w reakcji tlenku miedzi(II) z kwasem chlorowodorowym</p> <p>Doświadczenie 11. Otrzymywanie chlorku miedzi(II) w reakcji</p>	<p>Uczeń:</p> <p>II. 1) na podstawie wzoru sumarycznego, opisu budowy lub właściwości fizykochemicznych klasyfikuje dany związek chemiczny do: [...] soli</p>	<p>dłanauczyciela.pl</p> <p>kartkówka:</p> <ul style="list-style-type: none"> Otrzymywanie soli Odróżnianie skał wapiennych od innych skał i minerałów

		<ul style="list-style-type: none"> • stosuje różne kryteria podziału soli • wymienia sposoby otrzymywania soli • zapisuje równania reakcji otrzymywania soli różnymi sposobami^W • opisuje zastosowania wybranych soli • przeprowadza i opisuje doświadczenia chemiczne pozwalające wykryć węglan wapnia (skały wapienne) • opisuje właściwości i zastosowania skał wapiennych • opisuje proces przetwarzania skał wapiennych (zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych) • omawia proces twardnienia zaprawy murarskiej (zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych) • omawia zjawiska krasowe • wyjaśnia pojęcie <i>twardość wody</i> • proponuje różne sposoby usuwania twardości wody 	<p>wodorotlenku miedzi(II) z kwasem chlorowodorowym</p> <p>Doświadczenie 12. Wykrywanie węglanu wapnia</p> <p>Doświadczenie 13. Termiczny rozkład wapieni</p> <p>Doświadczenie 14. Gaszenie wapna palonego</p> <p>Przykład 20. Jak ustalić wzór sumaryczny soli na podstawie jej nazwy?</p>	<p>II. 2) na podstawie wzoru sumarycznego związku nieorganicznego pisze jego nazwę, na podstawie nazwy pisze jego wzór sumaryczny</p> <p>II. 8) opisuje właściwości fizyczne wybranych soli (np. Na₂SO₄, MgSO₄, NaCl, NaNO₃) oraz ich zastosowania; na podstawie tabeli rozpuszczalności wskazuje na sole, które są trudno rozpuszczalne w wodzie</p> <p>III. 3) wymienia rodzaje skał wapiennych (wapień, marmur, kreda), opisuje ich właściwości i zastosowania; projektuje wykrycie skał wapiennych wśród innych skał i minerałów</p> <p>IV. 10) opisuje sposoby pozyskiwania wody pitnej</p> <p>VII. 6) wyszukuje informacje na temat składników napojów dnia codziennego (np. [...] woda mineralna [...]) w aspekcie ich działania na organizm ludzki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Termiczny rozkład wapieni <p>Multiteka film:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reakcja tlenku metalu z kwasem • Reakcje tlenku magnezu i tlenku miedzi(II) z kwasem chlorowodorowym • Reakcja tlenku siarki(IV) z wodorotlenkiem sodu • Reakcja tlenku zasadowego CaO z wodą • Wykrywanie węglanu wapnia • Termiczny rozkład wapieni • Gaszenie wapna palonego • Reakcja metalu z niemetalem • Reakcje chloru z miedzią i żelazem • Zastosowania i otrzymywanie chlorku sodu • Czym jest sól kuchenna? • Skąd bierze się sól? • Kopalnia soli kamiennej w Wieliczce • Jak otrzymać chlorek sodu w pracowni chemicznej?
--	--	---	---	--	--

						<ul style="list-style-type: none"> • Jakie znaczenie i zastosowania ma chlorek sodu? • Reakcja tlenku węgla(IV) z wodą wapienną • Stalaktyty i stalagmity • Wapienne budowle • Prażenie gipsu animacja: <ul style="list-style-type: none"> • W jaki sposób chlor łączy się z sodem? • Reakcja tlenku zasadowego z tlenkiem kwasowym • Wietrzenie • Cement symulacja: <ul style="list-style-type: none"> • Otrzymywanie soli • Rozpuszczanie soli plansza cyfrowa: Sposoby otrzymywania soli
20.	Hydraty	1	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie <i>hydraty</i> • ustala nazwy hydratów na podstawie ich wzorów sumarycznych • ustala wzory sumaryczne hydratów na podstawie ich nazw • omawia zachowanie hydratów podczas ogrzewania • opisuje właściwości i zastosowania gipsu • omawia proces twardnienia zaprawy gipsowej i zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych • opisuje właściwości i zastosowania wybranych soli 	Doświadczenie 15. Usuwanie wody z hydratów Doświadczenie 16. Sporządzanie zaprawy gipsowej i badanie jej twardnienia Przykład 21. Jak ustalić wzór sumaryczny hydratu na podstawie jego nazwy?	Uczeń: II. 1) na podstawie wzoru sumarycznego, opisu budowy lub właściwości fizykochemicznych klasyfikuje dany związek chemiczny do: [...] soli II. 2) na podstawie wzoru sumarycznego związku nieorganicznego pisze jego nazwę, na podstawie nazwy pisze jego wzór sumaryczny III. 4) wymienia zastosowania skał gipsowych; wyjaśnia proces twardnienia zaprawy gipsowej	dlanauczyciela.pl kartkówka: <ul style="list-style-type: none"> • Badanie właściwości gipsu • Sporządzanie zaprawy gipsowej Multiteka film: <ul style="list-style-type: none"> • Usuwanie wody z hydratów • Sporządzanie zaprawy gipsowej i badanie jej twardnienia

					IV. 6) podaje przykłady nawozów naturalnych i sztucznych, uzasadnia potrzebę ich stosowania	
21.	Podsumowanie i powtórzenie wiadomości	1				
22.	Sprawdzian wiadomości i umiejętności	1				 Generator testów i sprawdzianów test: Systematyka związków nieorganicznych
Stechiometria (7 godzin lekcyjnych)						
23.	Mol i liczba Avogadra ^W	1	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje pojęcia <i>mol</i> i <i>liczba Avogadra</i>^W • wykonuje obliczenia związane^W z pojęciami <i>mol</i> i <i>liczba Avogadra</i> • stosuje zapis wykładniczy do wyrażania liczb^W 	<p>Przykład 22. W jaki sposób obliczyć liczbę cząsteczek związku chemicznego w próbce o podanej liczbie moli?^W</p> <p>Przykład 23. W jaki sposób obliczyć liczbę moli pierwiastka chemicznego w próbce o podanej liczbie atomów?^W</p> <p>Przykład 24. Jak obliczyć liczbę atomów pierwiastka chemicznego w próbce niemetalu o znanej masie?^W</p> <p>Przykład 25. Jak obliczyć liczbę atomów pierwiastka chemicznego w próbce metalu o znanej masie?^W</p>		<p>Multiteka animacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stała Avogadra • Ustalanie liczby atomów w próbce pierwiastka chemicznego
24.	Masa cząsteczkowa i masa molowa związków chemicznych. Objętość molowa gazów	1	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje pojęcia: <i>masa cząsteczkowa</i>, <i>masa molowa</i>^W, <i>objętość molowa gazu</i>^W, <i>warunki normalne</i> i <i>warunki standardowe</i> • wykonuje obliczenia związane z pojęciem <i>masa cząsteczkowa</i> • wykonuje obliczenia związane z pojęciem <i>masa molowa</i>^W • wymienia czynniki wpływające na objętość gazu 	<p>Przykład 26. Jak obliczyć masę cząsteczkową tlenku węgla(IV)?</p> <p>Przykład 27. Jak obliczyć masę cząsteczkową wodorotlenku wapnia?</p> <p>Przykład 28. W jaki sposób obliczyć masę molową kwasu azotowego(V)?^W</p>	<p>II. Rozumowanie i zastosowanie nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów. Uczeń: wykorzystuje wiedzę i dostępne informacje do rozwiązywania problemów chemicznych</p>	<p>Multiteka animacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Masa molowa^W • Wzory stosowane w obliczeniach mola i masy molowej^W • Objętość molowa gazów^W • Prawo Avogadra^W

			<ul style="list-style-type: none"> wykonuje obliczenia związane z pojęciem <i>objętość molowa gazów</i> w różnych warunkach^W 	<p>Przykład 29. W jaki sposób obliczyć masę molową siarczynu(VI) miedzi(II)–woda(1/5)?^W</p> <p>Przykład 30. W jaki sposób ustalić liczbę moli związku chemicznego?^W</p> <p>Przykład 31. W jaki sposób obliczyć masę próbki o podanej liczbie moli?^W</p> <p>Przykład 32. W jaki sposób obliczyć objętość gazu w warunkach normalnych, znając liczbę moli substancji?^W</p> <p>Przykład 33. W jaki sposób obliczyć objętość gazu w warunkach normalnych, znając masę substancji?^W</p> <p>Przykład 34. W jaki sposób obliczyć objętość gazu w warunkach normalnych, znając liczbę cząsteczek substancji?</p>	<p>5) stosuje poprawną terminologię chemiczną</p> <p>6) wykonuje proste obliczenia dotyczące praw chemicznych</p>	
25.	Prawo stałości składu. Wzory empiryczny i rzeczywisty związku chemicznego	1	<ul style="list-style-type: none"> stosuje pojęcia: <i>skład jakościowy, skład ilościowy, wzór empiryczny, wzór rzeczywisty</i> wykonuje obliczenia związane z pojęciami składu jakościowego i ilościowego związku chemicznego wykonuje obliczenia związane z pojęciami stosunku atomowego, masowego i procentowego pierwiastków w związku chemicznym wykonuje obliczenia związane z prawem stałości składu wykonuje obliczenia związane z ustalaniem wzorów empirycznego i rzeczywistego związku chemicznego 	<p>Przykład 35. W jaki sposób ustalić stosunek masowy pierwiastków w związku chemicznym?</p> <p>Przykład 36. W jaki sposób ustalić skład związku chemicznego na podstawie stosunku masowego pierwiastków?</p> <p>Przykład 37. W jaki sposób ustalić wzory empiryczny i rzeczywisty związku chemicznego na podstawie stosunku masowego pierwiastków chemicznych wchodzących w jego skład?</p>	<p>II. Rozumowanie i zastosowanie nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów. Uczeń:</p> <p>4) wykorzystuje wiedzę i dostępne informacje do rozwiązywania problemów chemicznych</p> <p>5) stosuje poprawną terminologię chemiczną</p> <p>6) wykonuje proste obliczenia dotyczące praw chemicznych</p>	

				<p>Przykład 38. W jaki sposób obliczyć skład procentowy (procent masowy) związku chemicznego na podstawie jego nazwy?</p> <p>Przykład 39. W jaki sposób ustalić wzór empiryczny związku chemicznego na podstawie składu procentowego poszczególnych pierwiastków?</p> <p>Przykład 40. W jaki sposób ustalić wzór rzeczywisty związku chemicznego na podstawie jego masy molowej i składu procentowego poszczególnych pierwiastków?</p>		
26. 27.	Obliczenia stechiometryczne	2	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje proste obliczenia związane z prawem zachowania masy • dokonuje interpretacji (molowej, cząsteczkowej, masowej, objętościowej) równań reakcji chemicznych • wykonuje obliczenia związane ze stechiometrią równań reakcji chemicznych^W 	<p>Doświadczenie 17. Potwierdzenie prawa zachowania masy^W</p> <p>Przykład 41. W jaki sposób obliczyć liczbę moli produktu na podstawie równania reakcji chemicznej i znanej liczby moli jednego z substratów?^W</p> <p>Przykład 42. W jaki sposób obliczyć objętość produktu na podstawie równania reakcji chemicznej?^W</p> <p>Przykład 43. W jaki sposób obliczyć liczbę moli substratu na podstawie równania reakcji chemicznej?^W</p>	<p>II. Rozumowanie i zastosowanie nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów. Uczeń:</p> <p>4) wykorzystuje wiedzę i dostępne informacje do rozwiązywania problemów chemicznych</p> <p>5) stosuje poprawną terminologię chemiczną</p> <p>6) wykonuje proste obliczenia dotyczące praw chemicznych</p>	<p>dłanauczyciela.pl</p> <p>kartkówka: Potwierdzenie prawa zachowania masy^W</p> <p>Multiteka</p> <p>film: Prawo zachowania masy^W</p> <p>animacja: Powstawanie siarczku żelaza(II)</p> <p>symulacja: Prawo zachowania masy^W</p>
28.	Podsumowanie i powtórzenie wiadomości	1				

29.	Sprawdzian wiadomości i umiejętności	1				
Reakcje utleniania-redukcji. Elektrochemia (9 godzin lekcyjnych)						
30.	Stopnie utlenienia pierwiastków chemicznych	1	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje pojęcie <i>stopień utlenienia</i> • ustala stopnie utlenienia pierwiastka chemicznego na podstawie jego położenia w układzie okresowym oraz jego konfiguracji elektronowej i elektroujemności 	<p>Przykład 44. W jaki sposób ustalić możliwe stopnie utlenienia pierwiastka chemicznego na podstawie jego położenia w układzie okresowym i jego elektroujemności?</p> <p>Przykład 45. Jak ustalić stopień utlenienia pierwiastków chemicznych w cząsteczkach pierwiastków chemicznych i związkach chemicznych?</p> <p>Przykład 46. Jak ustalić stopnie utlenienia pierwiastków chemicznych w jonach?</p>	<p>II. Rozumowanie i zastosowanie nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów. Uczeń:</p> <p>4) wykorzystuje wiedzę i dostępne informacje do rozwiązywania problemów chemicznych</p> <p>5) stosuje poprawną terminologię chemiczną</p>	<p>Multiteka film:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reakcja magnezu z chlorem żelaza(III) • Otrzymywanie metali z rud <p>plansza cyfrowa: Reguły ustalania stopni utlenienia</p>
31.	Utleniacz, reduktor, reakcje utleniania i redukcji	1	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje pojęcia: <i>utleniacz, reduktor, utlenianie, redukcja</i> • ustala stopnie utlenienia pierwiastków chemicznych w związkach chemicznych i jonach • ustala, jaką funkcję pełnią substancje w reakcjach utleniania-redukcji • ustala liczby oddawanych i pobieranych elektronów w reakcjach utleniania-redukcji 	<p>Przykład 47. W jaki sposób ustalić, czy równanie przedstawia reakcję utleniania-redukcji?</p> <p>Przykład 48. W jaki sposób ustalić, który pierwiastek chemiczny jest utleniaczem, a który reduktorem w reakcji utleniania-redukcji?</p>	<p>Uczeń:</p> <p>I. 6) stosuje pojęcia: utleniacz, reduktor, utlenianie, redukcja [...]</p>	<p>Multiteka film: Najważniejsze utleniacze i reduktory</p>
32.	Bilansowanie równań reakcji utleniania-redukcji związków nieorganicznych	1	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasadę bilansu elektronowego • zapisuje równania reakcji utleniania i redukcji • bilansuje proste równania reakcji utleniania-redukcji 	<p>Przykład 49. W jaki sposób ustalić współczynniki stechiometryczne reakcji syntezy siarczku magnezu metodą bilansu elektronowego?</p>	<p>Uczeń:</p> <p>I. 6) stosuje pojęcia: utleniacz, reduktor, utlenianie, redukcja [...]</p>	<p>Multiteka film:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reakcja miedzi z azotanem(V) srebra(I) • Wytapianie żelaza z rud w wielkim piecu

				<p>Przykład 50. W jaki sposób ustalić współczynniki stechiometryczne reakcji syntezy chlorku potasu metodą bilansu elektronowego?</p> <p>Przykład 51. W jaki sposób ustalić współczynniki stechiometryczne reakcji glinu z kwasem chlorowodorowym metodą bilansu elektronowego?</p>		<p>animacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ustalanie współczynników stechiometrycznych metodą bilansu elektronowego • Ustalanie współczynników stechiometrycznych metodą jonowo-elektronową
33.	Szereg aktywności chemicznej metali	1	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje informacje wynikające z położenia metali w szeregu aktywności chemicznej metali (porównuje aktywność chemiczną metali) • przewiduje przebieg reakcji metali z kwasami i solami^W • projektuje doświadczenie chemiczne, w którego wyniku można otrzymać wodór^W 	<p>Doświadczenie 18. Reakcje wybranych metali z roztworami kwasu azotowego(V) – stężonym i rozcieńczonym</p> <p>Doświadczenie 19. Reakcje wybranych metali z roztworami kwasu siarkowego(VI) – stężonym i rozcieńczonym</p> <p>Doświadczenie 20. Porównanie aktywności chemicznej żelaza, miedzi i wapnia</p> <p>Przykład 52. W jaki sposób zaprojektować doświadczenie chemiczne, w którym jednym z produktów będzie wodór?^W</p> <p>Przykład 53. Jak przewidzieć przebieg reakcji chemicznej na podstawie aktywności metali?^W</p>	<p>I. Pozyskiwanie, przetwarzanie i tworzenie informacji. Uczeń: 2) odczytuje i interpretuje dane przedstawione za pomocą wykresów, tabel i schematów</p>	<p>dlanauczyciela.pl</p> <p>kartkówka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Badanie działania kwasów utleniających na metale • Porównywanie aktywności chemicznej metali • Badanie właściwości metali • Reakcje magnezu z kwasami • Otrzymywanie wodoru^W <p>Multiteka</p> <p>film:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Porównanie aktywności chemicznej metali • Porównanie aktywności metali i reaktywności ich stopów • Działanie kwasu chlorowodorowego na miedź • Reakcja siarczanu(VI) miedzi(II) z żelazem

						<ul style="list-style-type: none"> • Reakcje magnezu z kwasami • Reakcja miedzi ze stężonym roztworem kwasu azotowego(V) animacja: Szereg aktywności metali
34.	Ogniwo galwaniczne	1	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje pojęcia: <i>półogniwo, elektroda, katoda, anoda, ogniwo galwaniczne, klucz elektrolityczny, SEM</i> • analizuje informacje wynikające z położenia metali w szeregu elektrochemicznym (napięciowym) metali^W • ustala znaki elektrod w ogniwie galwanicznym • zapisuje równania reakcji chemicznych zachodzących w półogniwach i ogniwie galwanicznym^W • zapisuje schemat ogniwa galwanicznego • opisuje budowę i zasadę działania ogniwa Daniella • zapisuje równania reakcji chemicznych zachodzących w ogniwie Daniella^W 	Doświadczenie 21. Badanie działania ogniwa galwanicznego Przykład 54. W jaki sposób zapisać schemat ogniwa galwanicznego i obliczyć jego siłę elektromotoryczną?	I. Pozyskiwanie, przetwarzanie i tworzenie informacji. Uczeń: 2) odczytuje i interpretuje dane przedstawione za pomocą wykresów, tabel i schematów Uczeń: I. 6) stosuje pojęcia: [...] półogniwo, anoda, katoda, ogniwo galwaniczne, pisze i rysuje schemat ogniwa odwracalnego	dlanauczyciela.pl kartkówka: Budowa ogniwa galwanicznego i pomiar napięcia Multiteka film: Badanie działania ogniwa Daniella animacja: <ul style="list-style-type: none"> • Budowa ogniwa Daniella • Katoda i anoda • Zapis schematu ogniwa galwanicznego • Potencjał standardowy półogniwa • Siła elektromotoryczna ogniwa^W
35.	Reakcje zachodzące w półogniwach ogniwa galwanicznego	1	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje równania reakcji chemicznych zachodzących w półogniwach i ogniwie galwanicznym^W • dokonuje podziału ogniw na odwracalne i nieodwracalne • podaje charakterystykę i przykłady ogniw odwracalnych i nieodwracalnych • przedstawia sposoby ekologicznego utylizowania elektrośmieci • stosuje pojęcia: <i>korozja elektrochemiczna, korozja chemiczna, pasywacja</i> 	Doświadczenie 22. Badanie wpływu różnych czynników na szybkość korozji elektrochemicznej	Uczeń: I. 4) opisuje właściwości fizyczne i chemiczne glinu; wyjaśnia, na czym polega pasywacja glinu i tłumaczy znaczenie tego zjawiska w zastosowaniu glinu w technice I. 5) rozróżnia stopy metali, np. mosiądz, brąz, duraluminium, stal, żeliwo, stopy cyny	dlanauczyciela.pl kartkówka: <ul style="list-style-type: none"> • Badanie wpływu różnych czynników na szybkość korozji elektrochemicznej • Badanie sposobów ochrony produktów stalowych przed korozją

			<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje równania reakcji chemicznych zachodzących podczas procesu rdzewienia przedmiotów stalowych^W • omawia sposoby ochrony metali przed korozją • omawia wpływ różnych czynników na szybkość procesu korozji elektrochemicznej • opisuje właściwości fizyczne i chemiczne glinu oraz jego zastosowania 		(odlewniczy, lutowniczy); opisuje ich właściwości i zastosowania I. 7) wyjaśnia przebieg korozji elektrochemicznej stali i żeliwa; wskazuje sposoby zapobiegania korozji I. 8) wskazuje zastosowania współczesnych źródeł prądu stałego (np. akumulator, bateria, ogniwo paliwowe)	Multiteka film: <ul style="list-style-type: none"> • Pokrycia galwaniczne • Badanie wpływu różnych czynników na metale • Badanie wpływu różnych czynników na szybkość korozji elektrochemicznej • Metaliczne powłoki ochronne • Niemetaliczne powłoki ochronne • Ochrona protektorowa animacja: Powstawanie rdzy prezentacja: Badanie sposobów ochrony produktów stalowych przed korozją
36.	Podsumowanie i powtórzenie wiadomości	1				
37.	Sprawdzian wiadomości i umiejętności	1				 Generator <small>testów i sprawdzianów</small> test: Reakcje utleniania-redukcji. Elektrochemia
Roztwory (8 godzin lekcyjnych)						
38.	Rodzaje roztworów	1	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje pojęcia: <i>mieszanina</i> i <i>roztwór</i> • przedstawia różne sposoby podziału mieszanin i roztworów • omawia różne sposoby rozdzielania mieszanin na składniki • projektuje i przeprowadza doświadczenia, w których wyniku rozdziela mieszaniny na składniki za pomocą różnych metod 	Doświadczenie 23. Odróżnianie roztworu właściwego od koloиду Doświadczenie 24. Rozdzielanie składników mieszaniny niejednorodnej metodą sączenia (filtracji)	Uczeń: VI. 1) rozróżnia układy homogeniczne i heterogeniczne; wymienia różnice we właściwościach roztworów właściwych, koloიდów i zawiesin	dlnauczyciela.p kartkówka: Rozdzielanie mieszaniny niejednorodnej i jednorodnej na składniki

				<p>Doświadczenie 25. Rozdzielanie składników mieszaniny jednorodnej barwników roślinnych metodą chromatografii bibułowej</p>	<p>VI. 2) opisuje sposoby rozdzielania roztworów właściwych (ciał stałych w cieczach, cieczy w cieczach) na składniki VI. 3) projektuje i przeprowadza doświadczenie pozwalające rozdzielić mieszaninę niejednorodną (ciał stałych w cieczach) na składniki VI. 4) opisuje sposób tworzenia się emulsji, ich zastosowania [...]</p>	<p>Multiteka film:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Otrzymywanie roztworu właściwego, koloidu i zawiesiny • Rozproszenie koloidalne • Obserwacja wiązki światła przechodzącej przez roztwór właściwy i zol • Ogrzewanie galaretki • Rozdzielanie mieszanin niejednorodnej i jednorodnej na składniki • Destylacja siarczanu(VI) miedzi(II) <p>animacja: Podział mieszanin ze względu na wielkość cząstek substancji rozpuszczonej</p> <p>plansza cyfrowa: Ekstrakcja</p> <p>symulacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obserwacja wiązki światła przechodzącej przez koloid • Budowanie zestawu do sączenia • Sposób rozdzielania mieszaniny metodą sączenia
39.	Rozpuszczalność substancji	1	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje pojęcie <i>rozpuszczalność substancji</i> • odczytuje rozpuszczalność substancji z wykresów rozpuszczalności • wykonuje obliczenia z wykorzystaniem wykresów rozpuszczalności oraz pojęcia <i>rozpuszczalność</i> 	<p>Przykład 55. Jak otrzymać roztwór nienasycony w danej temperaturze?</p>	<p>I. Pozyskiwanie, przetwarzanie i tworzenie informacji. Uczeń: 2) odczytuje i interpretuje dane przedstawione za pomocą wykresów, tabel i schematów II. Rozumowanie i zastosowanie nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów.</p>	<p>Multiteka film:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpuszczanie różnych substancji w wodzie • Badanie rozpuszczalności soli

					<p>Uczeń: 4) wykorzystuje wiedzę i dostępne informacje do rozwiązywania problemów chemicznych 5) stosuje poprawną terminologię chemiczną 6) wykonuje proste obliczenia dotyczące praw chemicznych</p> <p>Uczeń: II. 9) przygotowuje roztwór nasycony w określonej temperaturze na podstawie danych uzyskanych z wykresu lub tabeli rozpuszczalności VI. 7) porównuje rozpuszczalność substancji w rozpuszczalnikach polarnych (np. woda) i niepolarnych (np. benzyna); wskazuje cząsteczki i fragmenty cząsteczek, które są polarne, oraz te, które są niepolarne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Badanie rozpuszczalności wybranych soli w wodzie • Rozpuszczalność cieczy • Czynniki wpływające na szybkość rozpuszczania substancji stałych <p>animacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Proces rozpuszczania • Rozpuszczalność gazów • Korzystanie z krzywej rozpuszczalności • Roztwory nasycone i przesycone <p>symulacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Roztwory nasycone i nienasycone • Interaktywna krzywa rozpuszczalności substancji stałych • Krystalizacja siarczanu(VI) miedzi(II) <p>plansza cyfrowa: Tabela rozpuszczalności soli i wodorotlenków w wodzie</p>
40.	Stężenie procentowe roztworu	1	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje pojęcie <i>stężenie procentowe</i> • wykonuje obliczenia z wykorzystaniem pojęcia <i>stężenie procentowe</i> • przelicza stężenia roztworu na rozpuszczalność substancji i odwrotnie • wykonuje obliczenia z wykorzystaniem gęstości substancji • przeprowadza i opisuje doświadczenie chemiczne, w którego wyniku sporządza roztwór o określonym stężeniu procentowym 	<p>Przykład 56. Jak obliczyć stężenie procentowe roztworu? Przykład 57. Jak obliczyć stężenie procentowe roztworu nasyconego? Przykład 58. Jak obliczyć masę substancji rozpuszczonej i masę wody w roztworze o określonej gęstości i objętości?</p>	<p>II. Rozumowanie i zastosowanie nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów.</p> <p>Uczeń: 4) wykorzystuje wiedzę i dostępne informacje do rozwiązywania problemów chemicznych 5) stosuje poprawną terminologię chemiczną 6) wykonuje proste obliczenia dotyczące praw chemicznych</p>	<p>Multiteka film: Sporządzanie roztworu o określonym stężeniu procentowym animacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obliczanie stężenia procentowego • Obliczania masy rozpuszczalnika <p>prezentacja: Stężenie procentowe roztworu</p>

				<p>Przykład 59. Jak obliczyć rozpuszczalność substancji na podstawie stężenia procentowego roztworu? Doświadczenie (infografika <i>Krok po kroku</i>) Sporządzanie roztworu o określonym stężeniu procentowym</p>	10) przygotowuje roztwór o określonym stężeniu procentowym	<p>plansza cyfrowa: Sporządzanie roztworu o określonym stężeniu procentowym</p>
41.	Stężenie molowe roztworu ^W	1	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje pojęcie <i>stężenie molowe</i>^W • wykonuje obliczenia z wykorzystaniem pojęcia <i>stężenie molowe</i>^W • przelicza stężenie procentowe roztworu na stężenie molowe i odwrotnie^W • projektuje doświadczenie chemiczne, w którego wyniku sporządza roztwór o określonym stężeniu molowym^W 	<p>Przykład 60. W jaki sposób obliczyć stężenie molowe roztworu?^W Przykład 61. W jaki sposób obliczyć stężenie molowe roztworu, znając jego objętość i masę substancji rozpuszczonej?^W Przykład 62. W jaki sposób obliczyć masę substancji rozpuszczonej, znając stężenie molowe i objętość roztworu?^W Przykład 63. W jaki sposób obliczyć stężenie molowe roztworu o znanym stężeniu procentowym?^W Doświadczenie (infografika <i>Krok po kroku</i>) Sporządzanie roztworu o określonym stężeniu molowym^W</p>		<p>dłanauczyciela.pl kartkówka: Sporządzanie roztworów o określonym stężeniu procentowym i molowym^W Multiteka film: Sporządzanie roztworu o określonym stężeniu molowym^W animacja: <ul style="list-style-type: none"> • Obliczanie stężenia molowego^W • Sporządzanie roztworów o określonym stężeniu^W plansza cyfrowa: Sporządzanie roztworu o określonym stężeniu molowym^W</p>
42.	Zmiana stężenia roztworów	1	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje obliczenia związane z zateżaniem i rozcieńczaniem roztworów • wykonuje obliczenia związane z mieszaniem roztworów o różnych stężeniach 	<p>Przykład 64. W jaki sposób obliczyć stężenie procentowe roztworu po dodaniu dodatkowej ilości substancji rozpuszczonej? Przykład 65. W jaki sposób obliczyć stężenie molowe roztworu po odparowaniu części rozpuszczalnika?^W Przykład 66. W jaki sposób obliczyć stężenie procentowe roztworu otrzymanego po zmieszaniu roztworów o różnych stężeniach procentowych?</p>	<p>II. Rozumowanie i zastosowanie nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów. Uczeń: 4) wykorzystuje wiedzę i dostępne informacje do rozwiązywania problemów chemicznych 5) stosuje poprawną terminologię chemiczną 6) wykonuje proste obliczenia dotyczące praw chemicznych</p>	<p>Multiteka animacja: Przeliczanie stężeń^W</p>

				Przykład 67. W jaki sposób przygotować roztwór o określonym stężeniu procentowym, jeśli dysponuje się roztworem substancji i rozpuszczalnikiem?		
43.	Podsumowanie i powtórzenie wiadomości	1				
44.	Sprawdzian wiadomości i umiejętności	1				 Generator testów i sprawdzianów test: Roztwory
Reakcje w wodnych roztworach elektrolitów (7 godziny lekcyjne)						
45.	Dysocjacja elektrolityczna	1	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje pojęcia <i>dysocjacja elektrolityczna</i> i <i>wskaźniki kwasowo-zasadowe</i> • wyjaśnia pojęcia <i>elektrolity</i> i <i>nieelektrolity</i> • wyjaśnia pojęcie <i>wskaźniki kwasowo-zasadowe</i> • wyjaśnia rolę cząsteczek wody jako dipoli w procesie dysocjacji elektrolitycznej • zapisuje ogólne równanie dysocjacji elektrolitycznej kwasów • wyjaśnia sposób powstawania jonów oksoniowych • omawia zjawisko dysocjacji elektrolitycznej kwasów wieloprotonowych, zasad wielowodorotlenowych i soli • ustala skład jakościowy roztworów elektrolitów^w 		Uczeń: IV. 1) klasyfikuje związki chemiczne na elektrolity i nieelektrolity na podstawie wyników doświadczeń	Multiteka film: <ul style="list-style-type: none"> • Badanie zjawiska przewodzenia prądu elektrycznego • Obserwacja zmiany barwy wskaźników w zależności od odczynu roztworu • Chlorek sodu animacja: <ul style="list-style-type: none"> • Dysocjacja elektrolityczna kwasów • Dysocjacja kwasu chlorowodorowego • Dysocjacja wodorotlenku sodu • Proces dysocjacji jonowej chlorku sodu • Na czym polega dysocjacja jonowa chlorku sodu? symulacja: Przewodzenie prądu elektrycznego przez zasady

46.	Stopień dysocjacji elektrolitycznej ^W	1	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje pojęcie <i>stopień dysocjacji</i>^W • wykonuje obliczenia z wykorzystaniem pojęcia <i>stopień dysocjacji</i>^W • wymienia i omawia czynniki wpływające na wartość stopnia dysocjacji^W • wyjaśnia pojęcia <i>mocne elektrolity</i> i <i>słabe elektrolity</i>^W • wyjaśnia wielkość stopnia dysocjacji dla elektrolitów dysocjujących stopniowo^W • ustala skład ilościowy roztworów elektrolitów^W 	<p>Przykład 68. W jaki sposób obliczyć stopień dysocjacji elektrolitycznej, znając stężenie jonów zdysocjowanych i stężenie molowe roztworu?^W</p> <p>Przykład 69. W jaki sposób obliczyć stężenie jonów zdysocjowanych, znając stopień dysocjacji i stężenie molowe roztworu?^W</p>		<p>Multiteka animacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obliczanie stopnia dysocjacji^W • Obliczanie stężenia jonów^W
47.	Odczyn i pH roztworu	1	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje pojęcia: <i>odczyn roztworu</i>, <i>pH</i>, <i>pOH</i> • wskazuje jony odpowiedzialne za odczyn kwasowy i zasadowy roztworu • oblicza pH i pOH roztworu na podstawie znajomości stężeń molowych jonów H^+ i OH^-^W • oblicza stężenia molowe jonów H^+ i OH^- na podstawie znajomości wartości pH i pOH roztworu^W • analizuje zachowanie się różnych wskaźników w roztworach o różnym pH i pOH • wyjaśnia, co to jest gleba i jakie ma właściwości (właściwości sorpcyjne) • wymienia zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego i ich przyczyny 	<p>Doświadczenie 26. Badanie odczynu i pH wodnych roztworów kwasu, zasady i soli</p> <p>Doświadczenie 27. Badanie odczynu gleby</p> <p>Doświadczenie 28. Badanie właściwości sorpcyjnych gleby</p> <p>Przykład 70. Jak obliczyć pH i pOH, znając stężenie jonów H^+?^W</p> <p>Przykład 71. W jaki sposób obliczyć stężenia jonów H^+ i OH^-, znając wartość pH?^W</p>	<p>Uczeń:</p> <p>IV. 2) bada pH wodnych roztworów związków chemicznych za pomocą wskaźników lub pehametru</p> <p>IV. 3) uzasadnia przyczynę kwasowego odczynu kwasów, zasadowego odczynu wodnych roztworów niektórych wodorotlenków (zasad) i amoniaku</p> <p>IV. 4) projektuje i przeprowadza badanie kwasowości gleby; opisuje wpływ pH gleby na wzrost wybranych roślin</p> <p>IV. 5) tłumaczy, na czym polegają sorpcyjne właściwości gleby; planuje i przeprowadza badanie właściwości sorpcyjnych gleby; opisuje znaczenie tego zjawiska</p> <p>IV. 7) wymienia źródła chemicznego zanieczyszczenia gleb oraz podstawowe rodzaje zanieczyszczeń</p> <p>IV. 9) wymienia podstawowe rodzaje zanieczyszczeń powietrza, wody oraz ich źródła</p> <p>IV. 11) proponuje sposoby ochrony środowiska naturalnego przed zanieczyszczeniem i degradacją</p>	<p>dlnauczyciela.pl</p> <p>kartkówka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odczyn roztworu – skala pH • Badanie odczynu roztworów kwasów, zasad i soli. • Badanie właściwości sorpcyjnych gleby • Badanie odczynu gleby • Badanie właściwości sorpcyjnych i odczynu gleby <p>Multiteka film:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Badanie odczynu wodnych roztworów soli • Badanie właściwości sorpcyjnych gleby • Badanie odczynu gleby • Obserwacja zmiany barwy wskaźników w zależności od odczynu roztworu <p>animacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skala pH • pH a stężenie jonów w roztworze

						<ul style="list-style-type: none"> • Wpływ stężenia jonów wodoru na wartość pH • Wartości pH gleby dla wybranych roślin • Wpływ nawozów na pH gleby • Zanieczyszczenia gleby • Zanieczyszczenie powietrza <p>symulacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skala pH i odczyn roztworu • Obliczanie pH i pOH^w • Barwy wskaźników w środowisku zasadowym • Barwy wskaźników w środowisku kwasowym • Określanie odczynu gleby <p>plansza cyfrowa: Odczyn roztworu</p>
48.	Reakcje zobojętniania i reakcje strącania osadów	1	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje pojęcia <i>reakcja zobojętniania</i>, <i>reakcja strącania osadu</i> • zapisuje równania reakcji zobojętniania i reakcji strącania osadu^w • projektuje i wykonuje doświadczenia chemiczne, w których wyniku otrzymuje substancje trudno rozpuszczalne w wodzie^w • projektuje i wykonuje doświadczenia chemiczne, w których wyniku otrzymuje sól w reakcji zobojętniania • proponuje sposoby otrzymywania wodorosoli i hydroksosoli oraz zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych^w • wyjaśnia działanie leków neutralizujących nadmiar kwasu w żołądku 	<p>Doświadczenie 29. Otrzymywanie soli przez działanie kwasem na zasadę</p> <p>Doświadczenie 30. Otrzymywanie wodorosoli przez działanie kwasem na zasadę</p> <p>Doświadczenie 31. Otrzymywanie osadów trudno rozpuszczalnych soli i wodorotlenków</p> <p>Przykład 72. W jaki sposób przedstawić równanie reakcji zobojętniania, stosując zapis cząsteczkowy, pełny zapis jonowy i skrócony zapis jonowy?^w</p>	<p>Uczeń: IV. 3) uzasadnia przyczynę kwasowego odczynu kwasów, zasadowego odczynu wodnych roztworów niektórych wodorotlenków (zasad) i amoniaku VII. 5) wyszukuje informacje na temat działania składników popularnych leków (np. [...]) środków neutralizujących nadmiar kwasów w żołądku)</p>	<p>dłanauczyciela.pl</p> <p>kartkówka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Otrzymywanie soli przez działanie kwasem na zasadę • Reakcje strąceniowe • Otrzymywanie wodorotlenku miedzi(II) <p>Multiteka</p> <p>film:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reakcje zobojętniania zasad kwasami • Reakcja kwasu chlorowodorowego z wodorotlenkiem sodu

				<p>Przykład 73. W jaki sposób przedstawić równanie reakcji strąceniowej, stosując zapis cząsteczkowy, pełny zapis jonowy i skrócony zapis jonowy?</p> <p>Przykład 74. W jaki sposób otrzymać wodorotlenek trudno rozpuszczalny?</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Otrzymywanie osadów trudno rozpuszczalnych wodorotlenków • Strącanie osadu chorku srebra(I) • Otrzymywanie soli przez działanie kwasem na zasadę • Strącanie osadu siarczanu(VI) baru • Reakcja azotanu(V) srebra(I) z kwasem chlorowodorowym • Reakcja siarczanu(VI) sodu z wodą wapienną • Reakcja azotanu(V) wapnia z fosforanem(V) sodu <p>animacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reakcja zobojętniania • Interpretacja jonowa reakcji zobojętniania • Reakcja strącania siarczanu(VI) baru <p>symulacja: Reakcje kwasów z metalami</p> <p>plansza cyfrowa: Reakcja zobojętniania</p>
49.	Podsumowanie i powtórzenie wiadomości	1				
50.	Sprawdzian wiadomości i umiejętności	1				 <p>test: Reakcje chemiczne w roztworach wodnych</p>
Efekty energetyczne i szybkość reakcji chemicznych (5 godzin lekcyjnych)						
51.	Efekty energetyczne reakcji chemicznych	1	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje pojęcia: <i>układ, otoczenie, przemiana egzoenergetyczna, przemiana endoenergetyczna</i> 	Doświadczenie 32. Rozpuszczanie azotanu(V) amonu w wodzie	I. Pozyskiwanie, przetwarzanie i tworzenie informacji.	dlnauczyciela.pl kartkówka: Badanie efektu energetycznego reakcji chemicznej

			<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady procesów egzoenergetycznych i endoenergetycznych • stosuje pojęcia: <i>zmiana entalpii procesu</i> ΔH^W, <i>energia aktywacji</i>^W • rozpoznaje rodzaje procesów na podstawie wartości ΔH^W • konstruuje profil (wykres) energetyczny reakcji chemicznej^W • odczytuje i ustala energię aktywacji na podstawie wykresu (profilu energetycznego reakcji chemicznej)^W 	<p>Doświadczenie 33. Reakcja wodorowęglanu sodu z kwasem etanowym</p> <p>Doświadczenie 34. Rozpuszczanie wodorotlenku sodu w wodzie</p> <p>Doświadczenie 35. Reakcja magnezu z kwasem chlorowodorowym</p> <p>Przykład 75. W jaki sposób ustalić, czy reakcja chemiczna jest egzo- czy endotermiczna na podstawie wartości ΔH°?</p>	<p>Uczeń:</p> <p>2) odczytuje i interpretuje dane przedstawione za pomocą wykresów, tabel i schematów</p> <p>Uczeń:</p> <p>V. 5) podaje przykłady procesów egzoenergetycznych i endoenergetycznych [...]</p>	<p>Multiteka film:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpuszczanie wodorotlenku sodu w wodzie • Reakcja magnezu z kwasami chlorowodorowym i siarkowym(VI) • Reakcje egzoenergetyczne i endoenergetyczne • Reakcja endoenergetyczna • Rozcieńczanie kwasu siarkowego(VI) • Rozpuszczanie azotanu(V) amonu w wodzie • Reakcja cynku z kwasem siarkowym(VI) • Reakcja endotermiczna • Reakcja egzotermiczna • Badanie wpływu chlorku sodu i chlorku wapnia na lód <p>animacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Układ i otoczenie • Wykres zmiany stężenia substratów i produktów w funkcji czasu • Reakcje endoenergetyczne i reakcje egzoenergetyczne • Badanie wpływu chlorku sodu i chlorku wapnia na lód
--	--	--	--	--	--	---

52.	Szybkość reakcji chemicznych	1	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje pojęcie <i>szybkość reakcji chemicznej</i> • wymienia i omawia czynniki wpływające na szybkość reakcji chemicznych • projektuje doświadczenia chemiczne opisujące wpływ różnych czynników na szybkość reakcji chemicznych^W • stosuje pojęcie <i>katalizator</i> 	<p>Doświadczenie 36. Wpływ rozdrobnienia substratów na szybkość reakcji chemicznej</p> <p>Doświadczenie 37. Wpływ stężenia substratu na szybkość reakcji chemicznej</p> <p>Doświadczenie 38. Wpływ temperatury na szybkość reakcji chemicznej</p> <p>Doświadczenie 39. Katalityczny rozkład nadtlenu wodoru</p>	<p>I. Pozyskiwanie, przetwarzanie i tworzenie informacji.</p> <p>Uczeń:</p> <p>2) odczytuje i interpretuje dane przedstawione za pomocą wykresów, tabel i schematów</p>	<p>dla nauczyciela.pl</p> <p>kartkówka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Badanie wpływu różnych czynników na szybkość reakcji • Otrzymywanie tlenu <p>Multiteka</p> <p>film: Katalityczny rozkład nadtlenu wodoru</p>
53.	Podsumowanie i powtórzenie wiadomości	1				
54.	Sprawdzian wiadomości i umiejętności	1				<p>G Generator testów i sprawdzianów</p> <p>test: Efekty energetyczne i szybkość reakcji chemicznych</p>